І чужому научайтесь, і свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 239. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СЕРЕДА, 23-го ГРУДНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, DECEMBER 23, 1964 No. 239. VOL. LXXI.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОДОВЖУЄ НАРАДИ З ЧЛЕНАМИ СВОГО УРЯДУ В СПРАВІ БЮДЖЕТУ

Остін, Тексас. — Президент Джансон і 21-го грудня продовжував працю над федеральним бюджетом на фінансовий рік, що почнеться 1-го липня 1965-го року, конферуючи з трьома членами свого кабінету — секретарем внутрішніх справ Стюартом Л. Юдоллом, секретарем торгівлі Лютером Г. Годжесом і секретарем праці Віллардом Вірцом та секретарем торгівлі номінантом Джаном Т. Коннором, який має зайняти становище після відходу Годжеса. На вівторок 22-го грудня Президент запросив на фарму секретаря оборони Роберта Мек Намару і шефів штабу збройних сил, з якими має обговорювати видатки на оборону країни. Ці видатки мають винести майже половину всіх федеральних видатків, тому з цієї позиції з федерального бюджету можна поробити якнайбільші ощадності, о скільки на це дозволить безпека цієї країни. При цих нарадах присутній був і директор Бюджетого Бюра Керміт Ґордон, який оцінює видатки окремих урядових аґенцій із становища загального федерального бюджету. Після конференції в понеділок не видали пресі жадних даних щодо чисел про видатки на окремі аґенції. На пресовій конференції секретар внутрішніх справ Юдолл заявив, що деякі позиції в бюджеті його департаменту вдалось оборонити, а деякі ні. Юдолл сказав, що він є вдоволений із становища Президента в справі бюджету. Те саме заявив і секретар праці Вірц, який назвав становище Президента „вповні оправданим". На спільній конференції з пресою всі три згадані члени кабінету відмовилися виявити докладні числа своїх бюджетів, кажучи, що вони дискутували про різнородні справи, починаючи від проблеми осолоджування солоної води і кінчаючи справою масового транспорту і краси автострад, які є опоганювані різними оголошеннями. Всі департаменти зголосили свої запотребування на суму $108 500 000 000. Але нові законопроєкти зможуть збільшити цю суму до $110 000 000 000. Президент мусить зредукувати цю рекордову суму під час миру, якщо не схоче, щоб дефіцит, який в цьому році виносить $5 700 000 000, був ще більший, в році 1966-му. Ці три департаменти, яких секретарі вже нараджувалися з Президентом в понеділок, вимагають для себе тільки $2 500 000 000, тому на них не можна зробити більшої ощадности, хоч Президент був вдоволений із тих ощадностей, які вже зроблено. У вівторок Президент конферує із шефами штабу окремих родів зброї. На фарму Джансона прибули: голова Об'єднаних Шефів Шефів Штабу генерал Ерл Дж. Вілер, шеф штабу армії ген. Гаролд К. Джансон, шеф штабу морських операцій адмірал Дейвід МекДоналд, шеф летунства ген. Куртіс ЛеМей і командант Корпусу Морської Піхоти генерал Воллес М. Ґрін. Присутній є секретар оборони Роберт МекНамара. Після нарад із цими військовиками Президент конферуватиме з секретарем скарбу Даґлесом Діллоном та з адміністратором Федеральної Авіяційної Аґенції Неджібом Е. Гелебі. Конферуватиме з Джансоном і директор Крайової Аеронавтичної та Космічної Адміністрації Джеймс Е. Вебб. На пресовій конференції трьох секретарів не був присутній директор Бюджетового Бюра Гордон, бо, як сказав пресовий секретар Білого Дому Джордж Ріді, він залишився на фармі, щоб ще більше скорочувати буджет. Юдолл заявив, що найближча декада має бути „вирішною в справі консерваційних заходів". Він сподівається, що зробиться ще більше парків, щоб населення мало більше місця для відпочинку після праці.

Айзенгавер критикує політику Ф. Д. Рузвелта, який домагався безумовної капітуляції Німеччини

Вашингтон. — Колишній президент Д. Д. Айзенгавер, який під час другої світової війни був головним командантом союзних збройних сил в Европі, заявив в інтерв'ю з представником щоденника „Вашингтон Пост", що політика покійного президента Ф. Д. Рузвелта у відношенні до Німеччини була помилковою, бо домагання „безумовної капітуляції" спричинило те, що війна продовжувалася ще кілька місяців. Айзенгавер сказав, що „Німеччина була вже напевно переможена після так званої битви „оф ди Билдж", яка зліквідувала останню контрофензиву Гітлера і закінчилася повною перемогою союзників 16-го січня 1945-го року. На думку Айзенгавера Німеччина була б тоді скінчила війну і признала свою поразку, але Гітлер використав заяву Рузвелта з 1943-го року, та розпачливо закликав німецький нарід до боротьби, кажучи, що сяк чи так Німеччина бусить безумовно піддатися і здатися на ласку й неласку союзників. Айзенгавер висловив був тоді свою думку в цій справі свому зверхникові шефові штабу армії генералові Джорджові С. Маршаллові, який також не схвалював тієї заяви президента Рузвелта. Англійський генерал - майор Дж. Ф. С. Фуллер, британський військовий історик, вже давно гостро критикував Ф. Д. Рузвелта за ту заяву з Касабляники із 23-го січня 1943-го року.

ВСЯ КОЛЯДА НА ДОПОМОГОВІ ЦІЛІ ЗУАДК

Українці Америки!

Вітаємо Вас з Різдвом Христовим і Новим Роком та бажаємо щастя, здоров'я та успіхів у житті.

Пересилаючи це наше щире традиційне побажання, звертаємося до Вас з закликом **жертвувати Вашу цьогорічну Коляду на допомоговий Фонд ЗУАДКомітету.** Як приємно засісти за багатий різдвяний стіл з почуттям виконаного обов'язку супроти своїх потребуючих допомоги земляків. Бо ж віковічні християнські традиції українського народу долучують до всіх наших обов'язків один чи не найбільший: ревно допомагати тому, хто в потребі.

Що плянує на 1965 рік ЗУАДК — оця українська світова Суспільна Служба, що допомагає нашим братам у вільному світі і навіть по той бік кордонів свободи?

● Допомагати тим, які цього потребують — хворим, немічним, інвалідам;

● зорганізувати дім для старших віком українців в ЗДА;

● поширити допомогову діяльність нашого Европейського Представництва;

● збільшити допомогу нашим землякам в Польщі та Югославії;

● заступати українську справу, продовжуючи наше представництво у Раді Добровільних Допоміжних Організацій ЗДА та утримуючи зв'язки з відповідними американськими та міжнародними чинниками, користаючись їх довір'ям та признанням;

— давати і надалі усім українцям у вільному світі консулярну опіку та правну, моральну і матеріяльну піддержку.

Тримаючи в руках цей заклик на Коляду, згадайте про успішну боротьбу ЗУАДКомітету:

● проти репатріяції;

● за здобуття українським утікачам права азилю;

● за право подавати Україну, як країну свого походження;

● за успішне переселення понад 50 тисяч українців до ЗДА та других країн поселення;

● за пересилання землякам в Европі харчів, одягів і ліків на вже понад два і пів мільйона долярів та ін.

Ставайте членами ЗУАДКомітету, бо Ваші 5 дол. річної вкладки як пожертва на Коляду чи з інших нагод — це ті краплини і ті струмочки, які творять животворчу річку української допомоги у світі. Пригадаймо нашу стару українську приповідку: „Громада по нитці — бідному сорочка".

Пам'ятаймо, що Злучений Український Американський Допомоговий Комітет це надпартійна, аполітична установа, яка є визнана Американським Урядом та всіми урядами вільного світу. Ця Установа допомагає всім українцям, без огляду на їх віровизнання чи політичне переконання.

Щоб і надалі ця наша харитативна Установа могла діяти і розвиватись, треба зрозуміння та постійної фінансової піддержки від українського громадянства.

Тому звертаємося до Вас, Українці в Америці, ЗЛОЖІТЬ СВОЮ ЩЕДРУ КОЛЯДУ НА ДОПОМОГОВИЙ ФОНД ЗУАДКОМІТЕТУ!

Всі пожертви просимо слати на адресу:

United Ukrainian American Relief Committee
5020 Old York Road
Philadelphia, Pa., 19141

Христос Родився!

Дирекційна Рада
Злученого Українського
Американського Допомогового
Комітету

Особисті прибутки американців перевищили $500 більйонів

Вашингтон. — Президент Джансон повідомив 18-го грудня, що особисті прибутки американців в листопаді цього року вперше в історії ЗДА перевищили $500 більйонів, що вважає Президент великим успіхом американського народу, який має вільну економіку, оперту на взаємній конкуренції. В листопаді ц. р. особисті прибутки американських родин та самітних одиниць становили $502,000,000,000 в річному відношенні. Річне відношення дістаємо таким способом, що прибуток із одного місяця множимо через 12. Це значить, що в листопаді американці заінкасували одну 12-ту частину з суми $502 більйонів. З цієї суми $320 більйонів в річному відношенні дістали вони з платень і заробітків, а решта прибутку американців була з відсотків від ощадностей, дивіденд, рент, прибутків із малих підприємств і фармерства. Особисті прибутки зростали цілий рік, але в жовтні вони зростали в меншому темпі, бо був страйк у фірмі Дженерал Моторс Корпорейшен. Та в листопаді не було страйку, і прибутки знов почали зростати. В листопаді особисті прибутки збільшилися на $3,300,000,000. Президент підкреслив, що особисті прибутки від 1960-го року збільшилися на 25 відсотків — це є найбільше збільшення в 4-ох роках. Це не значить, що люди заробляють більше на 25 відс., тільки те, що тепер є більше робітників і прибутки всіх американців є на 25 відс. більші, як в 1960-му році.

100,000 тайних аґентів допомагають Кастрові триматися при владі

Ню Йорк. — Журналіст агенції Юнайтед Прес Інтернешел Джан Вірчю, який чотири тижні був на Кубі, оповідає про те, що Кастрів режим на Кубі є дуже сильний, бо Кубу підтримує економічно і військово Москва. Економічно Куба стоїть зле внаслідок того, що ЗДА ведуть господарську блокаду острова. Кастро вже не має тієї популярности, якою він втішався чотири роки тому, коли прийшов до влади, скинувши режим Батісти. Але, на думку цього журналіста важко було б кубинським втікачам скинути режим Кастра, бо його охороняють 100,000 агентів, які творять так званий Оборонний Комітет, члени якого є в кождому бльоці і стараються знати все, про що люди говорять. Розмови в ресторанах негайно мовкнуть, коли надходить кельнер. Те саме діється у всіх публічних місцях. Кастро недавно хвалився, що йому вдалося розбити повстанців в горах провінції Ляс Вілляс і Матанзас. Кастро робить всі заходи, щоб знищити всіх тих, які є проти його режиму, і висилає збройні відділи війська й поліції на боротьбу з повстанцями, не зважаючи на число жертв в людях в боротьбі із партизанами. З огляду на такий стан в дипломатичних колах гадають, що тільки підтримана збоку ЗДА інвазія могла б зліквідувати Кастра, бо повстання самих місцевих кубинців не зможе знищити комуністичного режиму на Кубі.

СОВЄТСЬКИЙ „ДІЯЧ КУЛЬТУРИ" ВИЯВЛЯЄ ПОЛІТИЧНУ СУТЬ СОВЄТСЬКОГО „КУЛЬТУРНОГО ОБМІНУ"

Ню Йорк. — „Нічого не є під чи над політикою. Політика — все; вона — серце всього, у ній все переплетене. Думка, що мистецтво незалежне від політики, що воно понад нею, є витвором буржуазної, ідеалістичної філософії. Мистецтво кожного суспільства виплинає з основних економічних і клясових відносин у суспільстві і їх віддзерклює", — заявив ясно й недвозначно такий авторитет в окреслюванні поняття мистецтва і культури Совєтського Союзу, як редактор московської „Літературної Газети" Александер Чаковський у своєму пресовому інтерв'ю в Ню Йорку 3-го грудня, яке надрукував „Ню Йорк Таймс" з минулої неділі в своєму ілюстрованому додатку під пророчистим заголовком „Мистецтво ради Маркса". Між багатьма запитами на тему мистецтва, літератури та їх процесів в СССР і на Заході, Чаковському поставлено й кілька запитів на теми модного тепер „культурного обміну" між Совєтами і Заходом. Запити і вияснення на цю тему мають окрему вимову і для українців у зв'язку з кількома останніми спробами поширити зустрічі совєтських чи підсовєтських культурних діячів і на українську національну групу в ЗДА і Канаді. Запити і відповіді на цю тему подаємо в дослівному перекладі з англійського.

Запит: Відступаючи на хвилину від теми, чи не висловили б Ви своєї опінії про культурний обмін? Чи Ви його піддержуєте? Чи він є вартісний для мистців по обидвох боках? Для народу? Чи він допомагає зменшити напруження? Чи треба його поширити?

Відповідь Чаковського: Очевидно, я піддержую культурний обмін. Очевидно, що

(Закінчення на стор. 4-ій)

„Бриґада Колосової" була на відвідинах в КУК у Вінніпеґу

З листів, розмов і телефонів відомо, що група діячів культури з підсовєтської України, яку добрий знавець підсовєтських відносин інж. А. Гудовський назвав „бриґадою Колосової", побуваючи у Вінніпеґу, відвідала й канцелярію Комітету Українців Канади ще в п'ятницю, 11-го грудня. Нічого про цю зустріч не подає вінніпезький „Новий Шлях" з 19-го грудня, хоч у тому ж числі друкує „спеціяльну кореспонденцію" співорганізатора відомої зустрічі в „Клюбі Круглого Стола" в Ню Йорку, секретаря того Клюбу ред. Р. Хом'яка. Дещо про цю зустріч, її обставини і пізніший відгук довідуємось із вінніпезького тижневика „Поступ", який в своєму виданні з 20-го грудня ц. р. подає довшу вістку про: „Бурхливу прес-конференцію в КУК". Для інформації цю вістку передруковуємо в цілості.

БУРХЛИВА ПРЕСКОНФЕРЕНЦІЯ В КУК

У п'ятницю 11 грудня ц. р. в Дому КУК відбулася пресова конференція, — чергова з постійних таких конференцій Президії КУК для редакторів українських часописів у Вінніпеґу та вінніпезьких представників тих українських часописів, що виходять у інших містах Канади. Конференцію проводив ділово й об'єктивно голова Шевченківської Фундації д-р Ізидор Глинка, почесним гостем на ній був сен. П. Юзик і реферував справи екз. директора КУК В. Кохан.

Про конференцію було відомо, що на ній головною справою буде приїзд „гостей" з УССР до Вінніпеґу, їх відвідини в КУК, їх пресова конференція для українських журналістів, їх зустріч з українцями в ресторані „Ґілтон" та їх гостина у ряді приватних домів, — і ці небуденні моменти привели до канцелярії КУК майже всіх пресовиків нашого міста: С. Волинець („Український Голос"), о. С. Їжик і А. Курдидик („Поступ"), П. Пічігин і М. Шкавритко („Канадійський Фармер"), п-і Ст. Бубнюк („Жіночий Світ"), І. Паркасевич („Гомін України" з Торонта), д-р М. Марунчак („Українські Вісті" з Едмонтону) і Гр. Кукса

(Закінчення на стор. 4-ій)

УВАН у ЗДА відбула пленарну конференцію, присвячену Максимові Рильському

Ню Йорк. (Н. Н.) — Багатолюдною була конференція Української Вільної Академії Наук, що відбулася тут у приміщеннях Академії в суботу 19-го грудня, присвячена пам'яті поета і академіка Максима Тадейовича Рильського. Прийшло багато науковців, письменників, мистців та університетської молоді. Юрій Шевельов, професор Колюмбійського Університету, відкриваючи конференцію, в короткій промові окреслив ситуацію Рильського, як поета і аристократа духа, в умовах насильної нівеляційної політики большевиків. Вибір був малий: одні пішли в труну, як Хвильовий, інші вибрали божевільню, як Осьмачка, інші пішли на каторгу, а Рильський наступив на горло власної пісні, та ще й мусів гудити її. Але при тому зумів чимало зробити для мови, фолкльористики і для літературної молоді. Юрій Лавриненко в доповіді „Лірика і ліричний епос Рильського" подав біографічний образ поета, а в характеристиці творчости показав виключне багацтво мотивів лірики Рильського, досконалість її прозорих форм, асиміляцію Рильським тисячолітніх надбань західньої поезії. Окремо розглянув доповідач ліро-епічні твори Рильського, шкіци до поем „Чумаки", „Сіно", „Крізь бурю й сніг", „Кінь", з яких видно, що Рильський готувався дати в сім'ю великих поем Европи також велику українську поему. Арешт поета і антиукраїнський геноцид Кремля припинили великий ріст і працю Рильського в тому навіть й його поетичні переклади, в яких він визначився як незвичайний майстер. На 35 оригінальних книжок поезій Рильського 10 припадає на двадцяті роки. Але вони становлять основу і саме в них і полягає безсмертя поета.

ПОДВІЙНИЙ ЮВІЛЕЙ ЗАСЛУЖЕНОГО НАУКОВЦЯ

Цього року сповняється 65 років життя та 45 років наукової праці проф. д-ра Олександра Оглоблина, одного з найвидатніших сучасних українських істориків. Про життьовий шлях та наукову працю й заслуги Ювілята пише д-р Любомир Винар у трьох статтях, що їх починаємо друкувати на 2-ій сторінці з сьогоднішнім виданням „Свободи". На фото: д-р Олександер Оглоблин.

ВІЙНА В ЛЯОСІ ПОШИРЮЄТЬСЯ

УРЯД ЛЯОСУ ПОГОДИВСЯ НА БОМБАРДУВАННЯ ЛІНІЙ ПОСТАЧАННЯ У КОМУНІСТИЧНОМУ ПІВНІЧНОМУ В'ЄТНАМІ

Вієнціян, Ляос. — З добре поінформованих джерел повідомляють, що уряд Ляосу погодився 21 грудня на збільшення кількости бомбардувань постачальних баз комуністичних військ Північного В'єтнаму, в тому числі й на участь у тих бомбардуваннях американських бойових літаків. У повідомленні сказано також, що коли американські літаки теж братимуть участь у бомбардуванні, то про це не буде спеціяльних повідомлень. Державний Департамент у Вашинґтоні покищо не коментував цього повідомлення. Міністер оборони комуністичного Китаю заявив, як повідомило аґенство Ройтер, що в такому випадку американці зустрінуть „найрішучіший протиудар і зазнають повної поразки", якщо буде поширена південнов'єтнамська війна, зокрема розпочнуться активні відплатні налети. Уряд Ляосу виявляє певне занепокоєння з витвореної ситуації, яка викличе багато ускладнень для принца Савани Пума, прем'єра Ляосу. Тому те, що буде зроблено — „буде зроблено без розголосу". Про підготову до таких заходів американська амбасада у Вієнціяні вчасно повідомила Вашинґтон, ще перед тим, як Макс Тейлор, американський амбасадор у Південному В'єтнамі, мав розмову з Президентом Джансоном. Уряд ЗДА підписав у 1962 р. женевську угоду, в якій сказано, що війська ЗДА не можуть виступати в Ляосі. У принципі цього й дотримується американський уряд. Ляоські бомбардувальники налітають майже щодня і бомбардують шляхи постачання комуністів, що ведуть через північну частину країни. Американські летунські з'єднання інколи пролітають над тією територією для розвідчих цілей, в супроводі бойових джетових літаків. За умовою з ляоським урядом, американські літаки обстрілюють і бомбардують протилетунські батерії комуністів, якщо ті починають стріляти по розвідчих літаках ЗДА. Нещодавно в центральному Ляосі американські літаки відкрили вогонь по такій протилетунській установці в Ляосі біля кордону з Північним В'єтнамом; один американський літак був збитий, при чому загинув і пілот. Прокомуністичний Патет Ляос уже неодноразово обвинувачував американців за такі відплатні протиудари. Якщо американські збройні сили летунтства посилять свою активність, то Патет Ляос посилить одночасно і свою пропаґанду. Американське летунство змушене посилити свої протиудари, бо теперішні бомбардування комуністичних ліній постачання королівськими літаками Ляосу були тільки частково успішними: їх може вилетіти не більше, як 15 літаків з вантажем бомб лише в 500 фунтів. Слабо навчені пілоти можуть вилітати на позиції тільки вдень, вони не привчені до нічних налетів, а тим часом комуністи перепачковують амуніцію й харчі найбільше ніччю. Ляоські літаки можуть скидати лише такі малі бомби, після яких пошкодження навіть мосту можна за один день направити. Очевидно, американські бойові літаки завдаватимуть значно більшої шкоди. З поінформованих джерел у столиці Ляосу повідомляють також, що лінії постачання Го Чімінга вживаються комуністами не тільки для випадів проти Південного В'єтнаму, але також і для перекидання збройних сил, які виступають проти законного уряду Ляосу.

ЗДА домагається віднови цивільного управління у Південному В'єтнамі

Сайґон. — Американський амбасадор в Південному В'єтнамі Максвел Тейлор наполягає на тому, щоб привернути скиненому під час недавньої революти молодих офіцерів цивільному урядові країни всі права. У приватній зустрічі з генерал-лейтенантом Нґуе Ханом, головнокомандуючим військами Південного В'єтнаму, американський амбасадор заявив, що сучасне становище не може буди акцептоване урядом ЗДА. У розтерзаній війною з повстанцями - комуністами з Північного В'єтнаму країні М. Тейлор домагається встановлення демократичних порядків. Представники буддистів плянують зустрітися з членами нового військового уряду, щоб виявити, яке він займає становище супроти їхніх домагань. Командир повітряних збройних сил Нґуєн Кей повідомив, що воєнні кола є за полагодженням усіх непорозумінь внутрі країни, в ім'я єдности нації. Він підтвердив, що деякі домагання буддистів є цілком обґрунтованими і їх треба позитивно вирішити. Хоча американські представники у Південному В'єтнамі не видали жадного осфіційного комунікату, однак вони висловлюють своє невдоволення станом речей. Вони вважають, що остання зміна у південнов'єтнамському уряді затримає поступ демократичних принципів та встановлення ладу в країні та вважають, що можна рахуватися із значним зменшенням допомоги збоку ЗДА, якщо таке становище триватиме довше.

В АМЕРИЦІ

● **Секретар внутрішніх справ** Стюарт Юдолл повідомив, що президент Джансон працює над проєктом, щоб автостради в цій країні виглядали гарно, і щоб не були опоганювані різними реклямами, як це є декуди тепер. Юдолл казав, що ЗДА мають найліпші автостради в світі, і треба подбати про це, щоб вони виглядали найкраще.

● **Президент Джансон** із родиною та своїми найближчими співробітниками відлетів в неділю на свою фарму в Тексасі, де буде відпочивати та працювати над бюджетським зверненням на 1966-ий рік. Директор бюджетового бюра Керміт Ґордон буде співпрацювати з Президентом, щоб зменшити федеральний бюджет, який всі урядові аґенції запропонували в сумі $108,500,000,000.

● **17-річна донька Президента** Лусі Бейнс Джансон, яка є головою Походу Даймів, що має збирати пожертви на лікування спаралізованих серед неліттіх, закликає молодь в цілій країні „жертвувати час, енерґію та здібності", щоб можна було поборювати дефективні народження немовлят. Зі зібраних минулого року фондів уружомлено 50 центрів, в яких вчасним дослідом та діягнозою не допускається до дефективних народжень немовлят.

● **Кардинал Ню Йорку Френсіс Спеллман** виїхав на острів Порто Ріко, де відправлятиме Богослуження для американських збройних сил, а в четвер вночі відправить Службу Божу в американській військовій базі Ґуантанамо на Кубі. В неділю 27-го грудня кардинал має бути в Ню Йорку.

У СВІТІ

● **Лікарський світ у Франції** заметушився, коли в одному містечку недалеко Нансі арештовано лікаря, який відмовився прийти пізно вночі до недалекого шинку, де хтось когось проколов ножем. На нещастя того лікаря, ранений вибіг на вулицю та впав і помер з утрати крови недалеко дому того лікаря. Арештованого лікаря звільнено з в'язниці внаслідку сильного натиску збоку організацій французьких лікарів, яка загрозила страйком та проголошенням засади, що лікарі не будуть відзиватись на заклики пізною ніччю.

● **Китайські комуністи** повідомили, що генерал Ченґ І-мінґ, керівник секції розвідки і саботажів вільно-китайської армії, який урядував на острівці Макао недалеко китайського суходолу, втік до Комуністичного Китаю. З Вільного Китаю повідомили, той генерал спроневірив гроші і боявся суду.

● **Верховний Совєт** СССР прийняв в минулому тижні, між іншим, постанову про поширені права фабричних директорів-адміністраторів. Вони дістали право вирішувати самостійно різні справи, що стосуються продукції, платень і цін — під дуже загальним наглядом державних плянувальних аґенцій.

● **Російський православний єпископ Антоній** у Швайцарії дістав три листи-петиції, перепачковані з Совєтського Союзу, з описом тамошніх переслідувань релігії. Єпископ переслав ті листи генеральному секретареві Об'єднаних Націй У Тантові. В одному листі пишеться, що большевицький режим „хоче збудувати комунізм на кістках вірних".

● **Грецький уряд** плянує переведення закону, який перешкодив би масовому відпливові греків за кордон, в пошукуванні кращих зарібків. Прем'єр Папандреу заявив, що хоч трудно забороняти бідним селянам, щоб вони не шукали собі кращого життя, проте внаслідку відпливу за кордон в одному тільки останньому році 120.000 греків, відчувається вже брак робітних рук. З Західньої Німеччини приїдуть 50.000 поселених там греків на Різдвяні свята, до своїх рідних у Греції.

● **Т. зв. Рада Европи,** зложена з міністрів закордонних справ 17-ох західньо-европейських країн, прийняла в Парижі резолюцію, що ті країни „привітали б" бажання східньо-европейських комуністичних держав приєднатись до Західньої Европи задля „технічних дебат".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Чеки і mone orders виставляти на: "Svoboda".
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Нові форми заслання в СССР

Три роки тому, у травні 1961-го року, опубліковано „указ" Верховного Совєту про „тунеядців", себто ледарів, нероб, а також дрібних злодіїв, які йдуть на злочини, не бажаючи працювати. Формально той „указ" стосувався нібито тільки Російської федерації, а практично його застосовують і в інших республіках, також на Україні. Після такого рішення — тисячі, якщо не десятки тисяч молоді поїхали під конвоєм в „отдаленные места", в першу чергу на Сибір. За параграфом 5 „указу" людина, яка систематично ухиляється від „громадсько - корисної праці", має бути засуджена на 1 рік примусової праці з вирахуванням 10% із заробітку та вивезена в далекі місця. Але на практиці підтверджується давня приказка, особливо популярна в беззаконній червоній імперії: „Закон, як дишло, куди повернув, туди й вийшло". У московській „Комсомольській Правді" з 2-го грудня опубліковано репортаж кореспондента з Єнісейську, в Сибіру, про „тунеядку" Валентину Воркіну, заслану туди аж на 5 років. Кореспондент нарікає, що маси молоді, засланої за небажання працювати, крадіжку та пияцтво — і далі уникають праці в Єнісейську. „З прибуттям тунеядців тут помітно пішла вгору крива злочинности — дрібні крадіжки, пиятика, бійки, хуліганство..." Частина молодих місцевих жителів і собі „заразилась" отим тунеядством. З Єнісейську випустили вже 127 осіб, які нібито поправились, — але — читаємо там же — „це лише незначна частина поселених там тунеядців". Автор згадує про „цілі райони" таких поселень та про неподобства, які там діються. Він закликає засилати таку молодь не в обжиті місця в Сибіру, а в такі, „де вони не зможуть не працювати і де їм справді буде заборонено одержувати з дому допомогу від жалісливих родичів"...

Треба зазначити, що під категорію „тунеядців" уже потрапило немало молодих поетів, малярів та інших мистців, які не йшли за вказівкою партії, писали чи малювали не те, що вимагає „соціялістичний реалізм". Можна уявити, як почувають себе вони в товаристві кишенькових злодіїв та хуліганів - п'яниць. Ще царський російський режим вдавався до такої методи боротьби з інакодумаючими, вкидаючи у спільну тюремну камеру кримінальних злочинців і політичних в'язнів чи інтелектуалістів.

Виникає питання: чому це в СССР аж так багато молоді займається „тунеядством", що треба спеціяльного „указу", треба витрачати великі гроші на транспорт і якесь влаштування тієї молоді в „далеких місцях", а може і в спеціяльних таборах праці? Київська „Молодь України" з 9-го грудня повідомила, що — „саме робочих рук нам бракує" на різних будовах, особливо мужеських рук, бракує „молодих фахівців". Очевидно, справа не в праці, а в оплаті праці. Вона мізерна, за неї заледве можна вижити — і в цьому головна причина, чому в Сибіру треба влаштовувати поселення для юнаків і дівчат, які відмовляються працювати.

Друга причина полягає в тому, що десятки тисяч молоді, візьмім, на Україні — не мають змоги вчитися далі поза середню школу. Дітей селян і робітників мало не силою „урочисто" приписують навіки до колгоспів або до фабрик, даючи міській робітничій молоді змогу закінчити ще якусь короткотермінову робітничу школу. Високі школи й університети залишають тепер „совбури" для своїх дітей.

І третя причина — духова криза комунізму, в який не вірить населення червоної імперії, а особливо — молодь.

Хор, пісня, громада

Пресова конференція, уладжена Управою нюйоркського хору „Думка" з нагоди його 15-річчя, і прийняття з багатою мистецькою програмою, виведеною майже в цілості понад двадцятьма молодими виконавцями, співаками та музиками у віці між 17 і 25 років, мусіли породити в учасників тих зібрань рефлексії на тему великої роботи, що її можна провести, якщо береться за неї гурт працівників-ентузіястів. Очевидно, зґаданий нюйоркський хор не є єдиним на терені американського континенту, і більшість завваг про корисність його праці та про труднощі, з якими він зустрічається, стосуються всіх отих великих хорових ансамблів. Проте, в даному випадку треба звернути увагу на один особливий відтинок діяльности „Думки": постійний контакт з шкільною дітворою і середньо- та високошкільною молоддю, виловлювання з-поміж неї талановитих одиниць і плекання у своєму ансамблі тієї товариської атмосфери, яка членів ансамблю і їхні родини споює в поважний громадський гурт.

Прогулянки кораблем вліті по Гудзоні, пікніки, щорічні репрезентаційні балі, вечори на „святого Миколая", як оцей минулої суботи, Маланчині вечори — імпрези, які дійсно єднають корисне з приємним, дають матеріяльний прибуток хорові, дозволяють учасникам провести мило й культурно час і створюють з хорового ансамблю єдину родину. Теперішній стан „Думки": 130 осіб у мішаному хорі і 80 дітей у „Молодій Думці", але зареєстрованих кругло 300 членів. Рахуючи з членами родин — це вже понад тисячу осіб громада, захоплена культом співу у фаховому, мистецькому оформленні.

Життя національної групи в англомовному оточенні проходить у цілком вийняткових, специфічних умовинах. Коли існує непорушний принцип, щоб у всіх ділянках культури творити цінності на поважному рівні — чи це стосується літературної творчости, театральних вистав, мистецьких виставок і концертів — неможливо в цих наших специфічних умовинах чітко відокремлювати національно - виховного і суто мистецького критеріїв. На тему значення рідної пісні говорилося і писалося вже чимало. Коли московські правителі ведуть плянову політику, щоб спутувати вільний розвиток української культури і щоб, зокрема, в ділянці музики по змозі тримати її в рямцях етносу, а композиторів запрягати також до воза офіційної пропаґанди, то наші композитори, музикологи й мистецькі керівники хорів слушно намагаються виповнювати ту прогалину, що існує в сумній дійсності на Україні. Але вони також слушно вважають пісню за один із найкращих засобів зберігати при українстві наступні покоління. Тому кількасот осіб у великій залі Українського Народного Дому зустрічали бурею оплесків молодих репрезентантів уже третього тут родженого покоління, які чистою українською мовою співали сольо українських пісень. У цьому нюйоркському співочому товаристві молоді люди обох статей зустрічаються, знайомляться, одружуються. Це з піснею ніби не має нічого спільного, але нові українські родини засновуються завдяки нашій пісні, з сантиментом до пісні і її народу. І це не менш корисна справа, як пропаґування піснею доброго українського імени серед чужинців.

Тому дійсно добре було б, якби, як згадувано на пресовій конференції „Думки", знаходились і багаті меценати, які підтримали б цей і інші йому подібні хорові співочо-громадські колективи, влегшуючи їм їхню, мозольну і таку корисну та жертвенну працю.

ДЕСЯТЬ РОКІВ „СЛОВА"

Десять років тому, в червні 1954-го року, зійшлися в Ню Йорку в Українському Літературному Клюбі українські письменники, яким еміґраційні закони дозволили переїхати з Европи до ЗДА, і стали радити, як би то продовжувати творчу й видавничу діяльність. На цю нараду, що відбулася 26-го червня, прибули відомі, заслужені для української літератури письменники і молодші їхні колеґи. З протоколу довідуємось, що були там: Євген Маланюк, Тодось Осьмачка, Наталія Холодна-Лівицька, Галина Журба, Володимир Міяковський, Докія Гуменна, Василь Барка, Святослав Гординський, Григорій Костюк, Юрій Дивнич, Йосип Гірняк, Віктор Приходько, Іван Керницький, Остап Тарнавський, Богдан Романенчук, Микола Понеділок, Вадим Лесич, Богдан Кравців; були й білоруські письменники Антін Адамович і М. Сядура.

Нарада була ділова. Всі приявні ще жили споминoм про МУР і думали створити щось на зразок цієї письменницької організації тут, на новій землі. Під діловим проводом Григорія Костюка рішено створити таку організацію, що її головним завданням було б кооперативним способом допомагати письменникам видавати свої твори. Організацію названо „Словом", і надано їй більше допомоговий характер. Цю першу на американському терені успішну нараду українських письменників закінчено літературним вечором, на якому читали свої поезії Осьмачка і Маланюк, виступали теж Лесич, Керницький і Понеділок, а в концертовій частині Дарія Каранович - Гординська і Михайло Мінський при акомпаніяменті Лесі Вахнянин.

Хоч „Слово" було подумане як організація українських письменників у ЗДА, воно зразу ж мусіло поширити свій засяг на інші країни, в яких опинились наші письменники. Тож до „Слова" вступили письменники з Канади із Уласом Самчуком у проводі, письменники з Европи з Іваном Багряним і Михайлом Орестом у проводі, письменники з далекої Австралії, Англії, Еспанії.

Ще наступного, 1955 року, літературний вечір „Слова" в Ню Йорку був льокальною імпрезою, але вже йшли організаційні заходи, щоб нова організація стала об'єднанням всіх українських письменників в екзилі. Уже другий літературний вечір, 13 березня 1956 року, визначався добірною програмою і відбувся у виповненій публікою великій залі Українського Народного Дому. Доповідь виголосив проф. Юрій Шерех, есей про поезію — Василь Барка, поезії читали Оксана Драй-Хмара, Наталія Лівицька - Холодна, Яр Славутич, Остап Тарнавський. Артисти Олімпія Добровольська, Йосип Гірняк і Лярисa Кукрицька деклямували вірші Леоніда Лимана, Вадима Лесича й Петра Голубенка. Докія Гуменна розповіла про свою творчу працю. Виступали також гумористи Керницький і Понеділок.

В тому, 1956 році „Слово" правно і формально оформилось. Виготовлено статут, який надав організації офіційну назву Об'єднання Українських письменників в екзилі „Слово" і визначив мету організації: гуртувати українських письменників на еміґрації на засадах вільного творчо - мистецького вияву, в протилежність до невільничого стану українських письменників на рідній землі.

1-го січня 1957 року уконституювалась Управа у складі: Євген Маланюк — почесний голова, Григорій Костюк — голова, Юрій Дивнич, Докія Гуменна, Остап Тарнавський, Леонід Лиман і Богдан Бойчук — члени. Під фірмою „Слова" почали виходити друком твори письменників. Нова Управа взяла на себе велике завдання: скликати світовий з'їзд письменників в екзилі.

Перший з'їзд „Слова" відбувся в днях 6-7 грудня 1958 року в Ню Йорку. На цей з'їзд прибули письменники з різних місцевостей ЗДА, із Канади, навіть з-поза океану, з Европи. Прислали свої привітання письменники з Австралії і Арґентини. На з'їзд прибув Іван Багряний, який говорив про єдність літературного процесу в Україні й на еміґрації. Улас Самчук визначив працю „Слова", як продовження діяльности МУР'у. Богдан Кравців говорив про літературу в Україні. Про справи української літератури говорили в дискусії: Галина Журба, Людмила Коваленко, Василь Гайдарівський, Юрій Дивнич, Юрій Шерех, Микола Шлемкевич, Василь Чапленко, Леонід Полтава, Марія Струтинська і багато інших. З'їзд вітав особисто Президент УНР Степан Витвицький, голова УВАН Михайло Ветухів, голова ЗУАДКомітету Володимир Ґалан.

Об'єднання українських письменників на чужині стало ділом. Світовий з'їзд був маніфестацією такого об'єднання і маніфестацією живої української літератури перед усім світом, а передусім перед поневоленим рідним краєм. Відбувся також великий літературний вечір, на якому виступали І. Багряний і Емма Андієвська з Европи, У. Самчук, Олександрів і інші письменники з Канади, поети Олег Зуєвський, Діма, представники молодих українських поетів т. зв. „Нюйоркської Групи", Женя Васильківська, Бойчук і ін.

З'їзд обрав Президію Об'єднання Українських Письменників „Слово", що стала його керівним органом. На голову Президії перевибрано Григорія Костюка, заступниками голови стали Улас Самчук з повновластями на Канаду, Іван Багряний — на Европу, Богдан Кравців і Юрій Дивнич; секретарем обрано Остапа Тарнавського, касиром Богдана Бойчука; до складу Президії увійшли як члени Докія Гуменна і Іван Керницький.

„Слово" почало свою конституційну працю. Під його фірмою виходили щораз нові твори письменників. Президія задумала видавати свій власний журнал. На річній нараді 26 грудня 1959 року обрано для видання літературного збірника комісію, до якої увійшли: Г. Журба, І. Костюк, В. Лесич, С. Гординський і О. Тарнавський. Промотором цієї справи стала сеньйорка нашої літератури Галина Журба. На наступну нараду 24 грудня 1960 року комісія прийшла з пляном видання цього збірника. Обрано редакційну Колеґію в складі: Гр. Костюк — головний редактор, І. Коровицький, Б. Кравців, В. Лесич і М. Шлемкевич. Збірник вийшов у 1962 році на 500 сторінках друку в мистецькому оформленні Якова Гніздовського. Понад двадцять авторів вмістило в ньому свої власні твори. Президія намітила нові великі завдання: видати друге число збірника „Слово" та скликати на кінець 1964 року світовий з'їзд українських письменників. Обидві справи майже зреалізовано: збірник уже вийшов з друкарні і ми стоїмо напередодні з'їзду.

За час існування „Слова" відійшли від нас деякі наші письменники, імена яких репрезентують українську літературу. Померли Тодось Осьмачка, Іван Багряний, Михайло Орест, Іван Шкварко, Володимир Дорошенко, Федір Дудко, Федір Одрач, Михайло Ситник, Зенон Тарнавський, Олекса Сацюк. Але прибули нові члени, головно поети „Нюйоркської Групи", принесли в об'єднання молодий дух і запал. „Слово" нараховує тепер понад півтори сотні членів, між ними такі заслужені сеньйори нашої літератури, як Галина Журба, Роман Купчинський, Оксана Лятуринська, Наталія Лівицька-Холодна, Євген Маланюк, Фотій Мелешко, Євген Онацький, Володимир Радзикевич, Микола Шлемкевич, Олександер Грановський. Члени „Слова" своєю творчою працею намагаються не лише підносити культуру рідного народу, але допомагати йому в культурній і політичній емансипації. Тож з'їзд цих українських діячів культури буде напевно подією великого значення.

Остап Тарнавський
секретар Президії Об'єднання Українських Письменників в екзилі „СЛОВО".

Любомир Винар

ОЛЕКСАНДЕР ОГЛОБЛИН

(65-ліття з дня народження і 45-ліття наукової праці)

(I)

Цього року відзначаємо ювілей проф. д-ра Олександра Оглоблина — одного із найвизначніших сучасних українських істориків. Українська спільнота у вільному світі має щастя мати між собою людину глибокого знання і великого серця, яка все своє свідоме життя присвятила творенню нових вартостей в царині історичної науки й педагогічної праці в українських високих школах в Україні і на еміґрації. Нашою скромною статтею хочемо відзначити життьовий шлях і наукову працю Достойного Ювілята з надією, що в короткому часі появиться ширша студія про його творчість і осяги.

Життьовий шлях і діяльність

Олександер Петрович Оглоблин народився 24 листопада (ст. ст.) 1899 року в Києві у знатній українській родині. Його батько — нащадок козацького роду Новгород-Сіверського повіту на Чернігівщині, а мати — старшинсько-шляхетського роду Лашкевичів. Лашкевичі були знаними меценатами української культури, а Олександер Лашкевич, батько матері О. Оглоблена, в кінці 1880-их років був редактором і видавцем „Кіевской Старины".

У дитинстві й юнацькому віці Олександер Оглоблин виховувався під впливом родинних традицій — і це мало значний вплив на витворення в ньому патріотизму і любови до української старовини. В Києві Олександер Петрович закінчив із золотою медалею гімназію. Одним з його вчителів був Василь Г. Ляскоронський, учень Володимира Антоновича, знавець київської старовини, археолог і нумізмат. Під його керівництвом вже на гімназійній лавці Олександер Петрович писав свої перші історичні праці, базовані на родинному архіві.

На історично - філологічному факультеті Київського університету О. П. Оглоблин студіює у проф. М. Довнар-Запольського, проф. С. Голубєва, проф. П. Смирнова, проф. В. Пархоменка, проф. М. Бунова і інших істориків. В 1919 р. закінчує університет і починає педагогічну діяльність в середніх школах Києва. В тому самому році стає членом Історично-Етнографічного Товариства („Кружка") при університеті св. Володимира.

В кінці 1920 року обирають Олександра Петровича професором Київського Археологічного Інституту на катедрі історії економічного побуту України, а в 1921 р. — доцентом катедри історії України Київського університету, що тоді звався Інститутом Народної Освіти ім. М. Драгоманова. Це доволі рідкісне явище, щоб хтось, маючи заледве 22 роки, став професором високої школи.

У роках 1922 - 1943 О. П. Оглоблин був професором Київського університету, згодом Київського Державного Університету на катедрі історії України. Рівночасно був він професором Київського Інституту Народного Господарства на катедрі народного господарства України (1927-1930), а в роках 1938 - 1940 професором Одеського Державного Університету на катедрі історії України. В роках 1932 - 38 із політичних причин був позбавлений катедри, а в 1930-1931 роках сидів у тюрмі за „буржуазно - націоналістичні ухили"...

У 1926 р. в Одесі Олександер Петрович захистив дисертацію на тему „Передкапіталістична фабрика на Україні" і одержав ступінь доктора історії української культури. Того ж року проф. Оглоблин почав працювати в Українській Академії Наук при катедрі академіка Д. І. Багалія, спочатку як позаштатний науковий співробітник, а з 1929 року як керівник Комісії Соціяльно - Економічної Історії України 18-19 століття. Тоді ж він був обраний на члена Історичного Т-ва Нестора Літописця при ВУАН і Археографічної Комісії ВУАН.

В Академії Наук Олександер Петрович працював як науковий співробітник до 1943 року, в Інститутах Історично-Археографічному у 1933 - 1934 рр., Історії Матеріяльної Культури у 1935 - 1937 рр. й Історії України у 1937 - 1943 роках. Року 1926 проф. Оглоблина обирають дійсним членом Одеської Науково - Дослідчої Катедри (згодом Інституту) Історії Української Культури ім. акад. Д. Багалія.

Наукова праця О. П. Оглоблина знаходить признання за кордонами України, і в 1927 році на рекомендацію проф. М. Довнар - Запольського він був обраний дійсним членом Інституту Економіки РАНИИОН у Москві по секції історії народного господарства. Того ж року був обраний дійсним членом Одеського Наукового Т-ва при ВУАН.

У 1930-их роках проф. О. П. Оглоблин інтенсивно працює в архівах і музеях Києва, Харкова, Дніпропетровська, Чернігова, Житомира, Москви, Ленінграду. В 1931-32 роках він був заступником директора по науковій частині Всеукраїнського Історичного Музею в Києві, а в 1932 - 33 — директором Всеукраїнського Центрального Архіву Стародавніх Актів у Києві. В 1932 році професор Оглоблин очолював Поліську Експедицію ВУАН і Всеукраїнського Історичного Музею, завданням якої було дослідження стародавніх промислових закладів на Правобережному Поліссі. В роках 1936 - 37 він був науковим консультантом археологічних експедицій ВУАН у Городську, Вишгороді й Києві. В 1938-41 роках був дійсним членом Українського Науково - Дослідчого Інституту Педагогіки в Києві. На початку 1941 року Олександрові Петровичеві надано ступінь доктора історичних наук без захисту дисертації.

Після прилучення Галичини до УССР проф. Оглоблин нав'язує тісну співпрацю з видатними галицькими істориками. Того ж року кінчається етап його праці під совєтською владою.

Проф. О. П. Оглоблин пережив в Україні період розквіту української історіографії в 1920-их роках і добу тотального нищення української історичної науки совєтською владою вкінці тих років. Після того праця українських істориків провадилася на засадах т. зв. марксо - ленінської методології під строгим наглядом партії і уряду. Це був період, коли „внаслідок урядового погрому і терору, не стало української і не постало ще совєтської історіографії" (О. Оглоблин, „Думки про сучасну українську совєтську історіографію", ст. 6.)

(Далі буде)

Русифікатори

Орган Центрального Комітету комсомолу УССР, газета „Молодь України" в числі з 17 листопада ц. р. всю четверту сторінку заповнила реклямними оголошеннями під заголовком „Читайте і передплачуйте". Ця „українська" газета закликає українську молодь, щоб вона передплачувала й читала наступні видання для дітей і молоді: „Молодой Коммунист", „Комсомольская Правда", „Костер", „Комсомольская Жизнь", „Техника — Молодеже", „Молодежная Эстрада", „Вокруг Света", „Юный Натуралист", „Сельская Молодежь", „Комсомольское Знамя", „Пионерская Правда", Пионер", „Мурзилка", „Смена", і в самому кінці — українськомовну „Молодь України".

Оголошення зладжені так, щоб читач не зорієнтувався, якою мовою виходить те видання. Наприклад, оголошення під назвою „Пионер" розпочинається так: „Втік кіберофомік! В царстві мурашок повстання! Учені в паніці! розшукують електронну мурашку — це нова фантастична повість"...

Переказ змісту газет і журналів подано українською мовою, щоб обманути юного читача на Україні, аби тільки він передплатив російськомовне видання.

ГОЛОС СТАЛІНІСТА

Якийсь Коршенко, член КПСС із 1919 р., побивається в „Рабочій Газеті" з 12 грудня: „Влаштовувати новорічну ялинку — чудова традиція. Але подумаймо над таким питанням: чи не занадто дорого коштує така коротка радість? Тільки для самого Києва треба новорічних ялинок чверть мільйона штук. Це ж не один гектар лісу. Навіть найменша з ялин мусить рости 7-8 років." Не маючи змоги „закрити" ялинку, старий сталініст вимагає, щоб „у день перед Новим Роком" завели звичай... садити ялинки громадським способом, тобто безплатно — для держави, яка потім ялинки продаватиме.

Любомир Савойка

ОУН І УПА В ПОЛЬСЬКІЙ КОМУНІСТИЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

2

Ціла структура УПА була поділена на три округи — пише Єжи Ловелль. У першій діяв курінь „Лемко" під проводом „Рена", в другій курінь „Бастіон" під проводом Шпонтака (Залізняка), а в третій курінь „Данилів", під проводом „Беркута".

По одним з цілоденних, більших боїв з большевицькою армією, в околиці Люблина, перейшов курінь Шпонтака зі здобутою зброєю і умундируванням у Ярославський повіт, де розміщено його сотні: „Шума" в околиці Верхрати, Бруєна, Ловчі і Любачова; „Балая" на відтинку залізниці Ярослав, Муніна, Белзець; „Калиновича" в районі Сіняви, Ярославського повіту, а „Крука" в районі Млинів, Ляшки, Горинець і Радимно. Ті сотні, між іншим, вночі з 27 на 28 березня 1945 р. зліквідували станиці МО („Міліція Обивательска") в Новім Бруєні, Лівчі, Пухачах, Новім Селі, Хотилюбю, Горинецькій Вульці, Горинечу, Заліссю, Старім Селі, Біхалах, Запалові, Башні, Новій Греблі, Ляшках, Коровиці, Плазові, Цівкові й ін.

Вступаючи в бої з польським військом, зриваючи мости і знищуючи залізниці станції, ті сотні перешкоджали полякам вивозити українське населення, а зокрема сотня „Шума" зліквідувала 8 липня 1945 р. в Новім Селі переселенчу комісію. Дня 8 березня 1946 р. та сама сотня знищила міст на дорозі Рава—Любич, спалила станцію в Любичі, розбила штаб переселенчої комісії і здобула багато зброї та амуніції. 24 квітня 1946 р., біля Угнова, напала вночі на станцію, яку спалила, розбила відділ польського війська з приготованим транспортом українського населення на виїзд до Совєтів. 29 травня 1946 р., в місцевості Верхрата, розбила відділ польського війська, що конвоював транспорт з вивожуваними українцями і ті вернулися назад до своїх домів. Та ж сама сотня „Шума" 22 травня 1946 року в Хотилюбю розбила відділ польського війська і визволила українське населення від вивозу — переселення.

Іван „Залізняк"-Шпонтак, — як пише Єжи Ловелль — докладно вияснив на суді, що УПА своїми акціями боронила українські села від нападів поляків, нищила мости і залізничні станції, щоб спинити вивіз — переселювання українців поляками тощо, а відділи УПА мали бути кадрами для української армії, яка, в разі загального повстання українського населення, при догідних умовах, мала виборюти незалежність України.

*

У соціялістично-комуністичній Польщі, де гаслом є „пролетарі всіх країн, єднайтеся", звірський шовінізм не минувся. Його старається підсилити і Єжи Ловелль. Він пригадує своєму суспільству вже призабуті історії: про вибух бомби в 1930 р. в льокалі редакції часопису „Сила", про застрілення секретаря большевицького посольства у Львові — Андрія Майлова в 1933 р., про вибух бомби в льокалі часопису „Праця" в 1933 р., про напад на пошту в Городку Ягайлонськім в 1934 р., про видання вироку смерти екзекутивою ОУН в 1936 р. ковалеві з села Двірці біля Львова Білецькому тощо.

Єжи Ловелль, однак, нічого не згадує про те, що Польща, одержуючи в 1923 р., від Ради Амбасадорів мандат на східню Галичину — Західню Україну, зобов'язалася дати тій землі автономію.

Польща не виконала свого зобов'язання, навпаки — старалася силою цей край спольонізувати. Він не згадує, як то польські студенти у Львові, під покровом поліції, розбивали і нищили наші, українські установи, ні про переношування наших учителів, суддів і інших урядовців з Української Землі в глибину Польщі; ні про страшну, звірську „пацифікацію", під час якої замордовано багато нашого населення; ні про нищення наших церков і жорстоке переслідування нашого, як католицького, так і православного духовенства.

Єжи Ловелль нічого не згадує про страшні мордування українського населення і його духовенства, доконані польськими бандами. Ось, для прикладу, список „подвигів" польських „боювкарів":

Замордовано о. катехита Миколу Головача в Воську і о. Ярослава Щирбу в селі Скляри біля Романова-Дуклі. Замордовано, під час Служби Божої, о. Ореста Венграновича і його родину в Команчі; о. Степана Шалаша у Мисцовій біля Дуклі, о. Осипа Яхимовича під Ряшевом, о. Калужняцького в Іздебках п. Березів, о. Копистянського в Лубні коло Динова, о. Михайла Плахту в селі Сурохів, разом з дружиною і малим синком Юрком, а церкву спалено. По-звірськи замордувала польська „боювка", під покровом польської поліції, о. Михайла Лемця в Павлокомі коло Динова. Там же замордовано 600 селян з усією родиною директора „Маслосоюзу" Андрія Мудрика. Зарізано 80-літнього о. Івана Дем'янчука в селі Скопові, з п'ятьма членами родини, та його сотрудника о. Осипа Конкольовського і 75 українців у тім же селі. В 1945 р. напала польська банда з-за Сяну на село Березку біля Вірчі, де зарубали сокирою бірчанського віцедекана о. Олексія Білика і його жінку та в страшний спосіб вимордувала 500 людей з того села. Цього самого року польська міліція з Войткової арештувала в Бірчі адвоката Ільницького і його немилосердно закатувала. Це тільки маленький виказ із „подвигів" польських банд.

(Кінець)

ЗАКЛИК ЕКЗЕКУТИВИ УККА

У СПРАВІ ЖЕРТ І ВПЛАТ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ФОНДУ

За неповних два тижні кінчається діловий 1964 рік. Екзекутива УККА звертається тому до всіх платників і жертводавців, зокрема ж до всіх своїх Відділів, Збіркових Комісій при них, до центральних і місцевих членських організацій, щоб надсилати зібрані жертви та вплати до Українського Народного Фонду по день 30-го грудня включно, бо вже з 31-шим грудня 1964 року замикаємо діловодство за діловий 1964 рік.

З 1-го січня 1965 року розпічнемо 1965-тий, ювілейний рік Українського Конгресового Комітету Америки, з нагоди його 25-тиріччя існування та праці. У 1965 році відбудеться і 9-ий Конгрес Українського Конгресового Комітету Америки.

Віримо, що всі наші Відділи, членські Організації та платники і жертводавці до УН-фонду виконають це наше прохання і не спричинять ніяких труднощів у тому, щоб цей, 1964-ий діловий рік закінчився з повним успіхом та згідно з наміченим пляном.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД

ПРИГАДУЄ:

З КІНЦЕМ ГРУДНЯ ЗАКІНЧУЄТЬСЯ ДІЛОВИЙ РІК 1964, ТОМУ

ПРОСИТЬ

УСІХ ПЛАТНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОГО ДАТКУ, УСТАНОВИ І ГРОМАДЯН ПРИСЛАТИ СВОЇ ЖЕРТВИ НЕ ПІЗНІШЕ 30-ГО ГРУДНЯ 1964 РОКУ.

•

ДАТКИ НАДСИЛАЙТЕ:

Ukrainian Congress Committee of America

302 West 13th Street New York, N. Y. 10014

У програмі З'їзду „Слова" — ОПДЛ

— відбудеться —

ЗУСТРІЧ-КОНФЕРЕНЦІЯ СПІВРОБІТНИКІВ „ВЕСЕЛКИ"

в неділю, 27 грудня ц. р. о год. 2-ій по пол.

в приміщеннях

УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ

2 Іст 79-та вул. (5 Еве.) в НЮ ЙОРКУ

Справи „Веселки" будуть обговорені в рямках організаційних питань ОПДЛ і в дискусії над проблемами літератури для дітей.

До участи запрошуємо Співробітників „Веселки" — Авторів, Ілюстраторів і Композиторів.

Видавництво й Редакція „ВЕСЕЛКИ"

СЛОВО

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ В ЕКЗИЛІ

З нагоди Всееміграційного З'їзду Письменників

в суботу, 26-го грудня 1964 року

о 7-ій годині веч.

у ВЕЛИКІЙ ЗАЛІ УНДОМУ

140, 2-га евеню в НЮ ЙОРКУ

— відбудеться —

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР

ЗУСТРІЧ УЧАСНИКІВ З'ЇЗДУ З УКРАЇНСЬКОЮ ГРОМАДОЮ м. НЮ ЙОРКУ та його ОКОЛИЦЬ

▪

Поезії, новелі, гуморески, сатири, епіграми, жарти — почують присутні на вечорі у виконанні письменників, що прибудуть до Ню Йорку з різних міст і різних країн світу.

У вечорі участь беруть також **Студія Театру Слова** під мистецьким керівництвом Олімпії ДОБРОВОЛЬСЬКОЇ, сеньйор української сцени Поеня ГІРНЯК, Лариса КРУКИЦЬКА-ЛИСНЯК і Володимир ЛИСНЯК. Ганна ШЕРЕЙ виконає добірку пісень на слова сучасних українських поетів.

Музичний супровід вечора й акомпаніямент Марії ЦІСИК

Коментатори вечора Юрій ЛАВРИНЕНКО й Іван КЕРНИЦЬКИЙ-ІКЕР

Запрошуємо все Українське Громадянство, головно Молодь на цей небуденний вечір.

Вшанування пам'яті поляглих героїв Листопадового Зриву у Маямі

Перебуваючи на відвідинах найбільшого курортного осередку на Фльориді, яким є місто Маямі, мав я нагоду бути на Богослужбі в українській православний церкві св. Миколая. 1-го листопада Відправа складалася з жалібної Святої Служби Божої та урочистої панахиди за душі поляглих героїв цієї збройної боротьби. Відправляв колишній культурно-освітній діяч Волині ігумен о. С. Магаляс.

Співав мішаний хор під орудою Юстини Воловник. Відбувалася ця відправа в невеличкій, але гарно прибраній церковці, заповненій ущерть туристами і членами цісї церковці. Престол, жертовник і кивот, споряджені у західньому стилі, були прибрані гарними китицями квітів. Біля священика прислуговували хлопчики-прислужники. Мішаний хор співав вправно волинсько-галицьким напівом. Із співу і з читання можна було переконатися, що більшість парафіян це уродженці Америки. І таке моє припущення виявилось правдивим: члени парафії були нащадками тих родин, що прибули із західніх областей України. Новоприбулих із східніх областей України є лише три родини. До піднесеного релігійного настрою, гармонійно достосувався зміст молитов та возгласів о. настоятеля. Як молитви так і возгласи відзначались чистотою літературної української мови. Особливо проймаючим було повчальне слово, в котрому вичерпуючо з'ясовано значення історичних подій Листопада, що мали місце в час визвольних збройних змагань українського народу за свою державність.

Треба згадати те, що сам о. настоятель, Впр. ігумен о. С. Магаляс, який перед прийняттям священства працював у нас на Волині як учитель народніх шкіл, був учасником визвольних змагань, починаючи від постання Революції і кінчаючи повною ворожою окупацією українських земель, коли славетна армія УНР опинилася в польських таборах інтернованих.

По відправі я докладно оглянув церковну посілість у прекрасній околиці, що знаходиться майже в самому осередку Маямі. Складається вона з чималої площі, обсадженої пальмами і другими тропічними деревами, а також — з гарних забудовань у притаманному стилю Флориди, де міститься церковця, парафіяльна заля, резиденція священика і будиночок збереження господарчого устаткування. Все це завдячується невеличкій свідомій українській православній громаді, котра нараховує від 14 січня 1958 року всього 6 років, 10 місяців і 16 днів життя. Переслухавши оповідань небагатьох її основоположників, доходжу до висновків, що все найтяжче ця свідома громада вже пережила. Вона стоїть напередодні повної сплати всіх своїх боргів за посілість, після чого зможе, з допомогою Божою, приступати до будови нової церкви.

Анатолій Романчук

Листопадові Роковини в Теривілі, Конн.

За ініціятивою Всч. о. Павла Ґутрі та дяка-диригента Григорія Лукова, 15-го листопада відбулося тут, у церковній залі, перше за кількадесятьліття існування української громади — скромне і щире Листопадове Свято.

Співав мішаний хор, деклямувала Наталя Лиґа, а молодий учитель п. Тома Лиґа рецитував кілька поем наших поетів.

Головну промову виголосив делеґат Відділу УККА з Гартфорду Е. Гомотюк. о. П. Гутрі в кінці подякував виконавцям програми і оголосив збірку датків для сиріт та інвалідів. На закінчення присутні відспівали „Боже Великий".

Це свято — перше за довгі роки у цій громаді. Теривіл начисляє коло 200 українських родин, старших еміґрантів переважно з Лемківщини і тут роджених. Около 120 родин належать до укр. кат. парохії, а решта розпорошена здебільшого в рос. прав. церкві.

Довгі роки парохом цеї громади був о. Пеленський. Тепер сталого пароха громада не має, а доїжджає зі Стемфорду о. Павло Гутрі.

Жаль робиться на вид цієї гарної української громади, яка в нашому національному житті зовсім ізольована. Тут не знають про УККА чи інші українські установи. Новоприбулий дяк-диригент п. Г. Луків організував мішаний хор, тепер задумує організувати дитячий хор, а над усе тут необхідно потрібна українська школа для поверх 40 укр. дітей.

На святі були присутні 120 осіб, в тім 30 дітей.

Наші організації в Гартфорді і Ню Гейвені повинні взяти під опіку такі відсталі національно громади та дати їм організаційну і маральну допомогу в наладнанні громадського життя.

Е. Г.

Українська Літературно-Мистецька Клюб Ню Йорк

● У п'ятницю 25 грудня, о 8 год. вечора, проф. Володимир Жила з ун-ту Ванббок у Тексасі виголосить доповідь на тему „До психологічно-історичної характеристики духового творення українського народу". Запрошується членів і гостей.

В дні 12-го грудня ц. р. на весіллю пані ЛАРИСИ КРИЦЬКОЇ і п. ЛЬВА ХОМЯКА, сина Стефана — гості зложили на Дар Українського Воєнного Інваліда 70.00 долярів.

НАШІ СПЕЦІЯЛЬНІ РАДІОВІ И ТЕЛЕВІЗІЙНІ ПРОГРАМИ З НЮ ЙОРКУ, ШИКАҐО И ВАШИНҐТОНУ!!!

З ВАШИНҐТОНУ: Четвер, 24-го грудня, год. 8-ма веч. WOOK-TV, Ch. 14 — Washington, D.C., — Інтернаціональний Різдвяний Фестіваль із участю 6 націй. Середа, 6 січня, год. 7:30 веч. — WOL (Mutual): AM 1450, 98.7 FM — Washington, D.C. — Різдвяна Програма.

З НЮ ЙОРКУ: П'ятниця, 25 грудня, год. 6-та веч. — WEVD FM 97.9 — New York City — Різдво на Заході. Середа, 6 січня, год. 5:30 веч. — WEVD — FM 97.9 — New York City — Різдвяна Програма. Субота, 23 січня, год. 6-та веч. — WNYC: 830 AM, 93.9 FM — Програма з приводу 22-го Січня.

З ШИКАҐО: Середа, 6 січня, год. 10-та веч. — WEDC, хвиля 1240 — Chicago, Ill. — Різдвяна Програма.

Ukrainian Melody Hour, dir. by Roman Marynowych

P.O. Box 2257, Washington, D.C.

З Радісним Празником Різдва Христового Всіх сердечно вітає і найщиріші побажання Веселих Свят і Щасливого Нового Року пересилає

Роман МАРИНОВИЧ, керівник програми

М. Пастернакова

Поезія і проза в танках Роми Прийми

Після таких українських мистецького рівня імпрез в Торонті, як концерт піяніста Зенона Лаврішина перед його виїздом на студії композиції до Парижу і незвичайно цікавої виставки картин „Трьох" українських малярок — Г. Новаківської, Л. Палій і Х. Кудряк - Навроцької в ґалерії Публічної Бібліотеки, — „Концерт пісні, арій і танку" у виконанні Роми Прийми і Юрія Богачевського був черговою насолодою для публіки, спрагненої вияву вищих форм духового світу українських мистців.

Рому Прийму - Богачевську можна сьогодні без вагань поставити поруч найвидатніших сценічних танцюристок. Свою позицію і мистецькі дистинкції вона добула солідною професійною освітою, яка розвинула її індивідуальний талант і визначила власний шлях, яким вона йде передусім у напрямку стилізації українського фолкльору. Тими саме танками вона найбільше чарує свою і чужомовну публіку в своїх частих виступах в метрополіях Західньої Европи та Америки, тими танками вона збагачує українську танцювальну культуру, кладе жемчуги своєї творчости в міжнародну сценічну скарбницю.

Виступаючи солісткою у цілловечірній програмі Рома має нелегке завдання, яке вимагає дбайливого підготування і особливої майстерности у шліфуванні деталів, щоб не попасти в показ технічної віртуозности та рухової повторности. Рома володіє всіми засобами танкового мистецтва (включно з технікою неґритянських та орієнтальних танців), по акторськи перевтілюється у персонажі своїх танців легко переходить від опоетизованих ліричних образів до сильного драматичного або ґротескового вислову. Тематика її танців різнородна, в них поезія й проза у всіх жанрових відтінках, завжди у мистецькій простоті, без зайвої пози, міниться живими, в більшості оптимістичними барвами.

В концерті „Рома Прийма — танок, Юрій Богачевський — баритон" при супроводі піяністки Іванни Прийми, який відбувся 22-го листопада ц. р. старанням Культурно - Освітньої Референтури УНО в Торонті, Рома виступила зі своїм давнім репертуаром і тільки деяким танцям дала свіжу інтерпретацію.

У ліричних, проте не сантиментальних танцях як „Чайка", муз. В. Барвінського, „Русалка", муз. Ю. Фіяли, — плетивом філіґранних рухів балерина зуміла глибоко розкрити сюжет танцю, викликати візію пейзажу, на тлі якого м'якими серпентинами рухів рамен плавко й ґраціозно літає у просторі білочуба чайка, шелестить в очереті зваблива русалка, стрибає понад вогонь і у вакханальному переливі радости качається на „Лисій Горі" „Відьма". Вправді змодернізований відьмі трохи бракує хочби й стандартного дотику чарівницької магії. Ми волісмо Рому - відьму у давнішій її, більш побутово - кольоритній версії. Проте, технічно цей танець був перфектний, зі сміливим застосуванням акробатичних рухів. „Лада" (богиня весни"), муз. В. Барвінського, була виведена в цілком фантастичному пляні, у радісних райдужних тонах, без натяку на українську народність теми. Хотілося б бачити її більш пов'язаною з українським дохристиянським віруванням, з якого й виросли весняні і другі старовинні обрядові танці. Хотілося б теж, щоб на цю тему поставлено повний хореографічний твір, який вже до півдороги довели М. Бутович і Ю. Фіяла. Нестихаючими оплесками приймала публіка жартівливо - пародійний танець „Сваха", муз. Мусорґського — єдиний у всій програмі побутового характеру. Не вживаючи цілком пантоміни (пиття горілки можна заступити легким рухом голови), розповідними, одначе стриманими рухами з винятковою виразністю виявила прикметний темі темперамент і народний гумор в прологу церемонії сільської сватьби. В полтавському вбранні Рома настільки була чарівною свахою, що успіх її матримоніяльних заходів був згори запевнений. Рома почуває себе добре, коли находить зв'язок із землею, і вона не переверщена в народних, з легким ґротескним посмаком, характерних танцях („Обливаний Понеділок") У них уміло користується елементами народного й клясичного танцю, задержуючи при цьому виразну хореографічну логіку. — Проте її многогранний талант, глибинне відчуття змісту і особливо мистецтво перевтілення находить свій вияв і у великих темах модерного мистецького танцю. Доказом цього була хореографічна картина „Ікона", муз. В. Барвінського, яка була короною вечора і залишила в глядачів незабутнє враження. Окремі студії для цього образу Рома відбула в Істамбулі і тому з'уміла елегійними, органічно зі собою пов'язаними рухами подати в танці усе основне, прикметне зображенням візантійських фресок. В „Іконі" вона створила прекрасну молитовного настрою картину, яка може увійти в тривкий міжнародний репертуар мистецького танцю. Півсутінкове вітражове світло надало б цілості справжньої храмової атмосфери. Шкода, що через малу сцену відпав намічений в програмі танець „Жах війни", муз. Шопена.

Мальовничі костюми виразно театрального значення тільки легко підкреслювали зміст танців і влегшували їх рухому істерпретацію. Акомпаніямент пані Іванни Прийми, в якому відчувалась вирівняна співзвучність рухів з музикою, своїм рівнем був інтегральною частиною вистави.

Рому Прийму визнали свої і чужомовні знавці цієї ділянки мистецтва високої кляси професійною танцюристкою і як для такої організатори її концертів повинні подбати передовсім про відповідну залю, сцену і необхідні для такої вистави світла. На останньому концерті мало кому з публіки пощастило бачити її цілу в танці, перешкоджали в тому брак перспективи для схоплення рисунку танцю в перших рядах крісел, а в дальших високі зачіски пань або ще вищі капелюхи.

Та мимо технічних недоліків, які можна оминути, концерт Роми Прийми і Юрія Богачевського був однією з кращих українських мистецьких імпрез осіннього сезону в Торонті. Сподіваємося, що наступним разом зможемо наших мистців запрезентувати своїй і чужомовній публіці в кращій концертовій залі.

Дітройт відзначив 50-ліття УСС-ів

1-го листопада 1964 р. у великій, — ущерть заповненій шкільній авдиторії Чедсі Гайскул, перший ряд крісел зайняли ювіляти-Усусуси і члени Почесного Комітету, між якими бачимо наших отців, генерала М. Крата та представників комбатантських організацій.

Після відіграння амер. гимну, на сцену входить з прапорами гурт пластунів і сумівців і деклямує вірш, присвячений Усусусам. Картина на сцені представляє УСС-ів на фронті, в окопах, — це твір Юрія і Яреми Козаків.

Чоловічий хор „Трембіта" виконав в'язанку стрілецьких пісень М. Гайворонського та „Рано-вранці новобранці", муз. К. Стеценка; диригент Ярослав Филипів.

Ред. М. Бажанський привітав Усусусів, а інж. І. Панчак відчитав прізвища. Під гучні оплески глядачів вони встали лицем до публіки, а княжна Григорчук в товаристві юнаків та юначок удекорувала кожного з них калиною. Було їх дванадцять. Символічно вдекоровано калиною також померлих в Дітройті УСС-ів Решитиловича і Гузара. Це був дуже зворушливий момент ювілею.

Ювілейну промову виголосив М. Бажанський, який з притаманною йому красномовністю проаналізував етапи відродження галицьких українців і спинився на постанні Головної Української Ради у Львові та виданому нею маніфесті 6 серпня 1914 р. в справі організації збройної сили — Українських Січових Стрільців.

Маркіяна Дубляниця-Гузар з Торонта проспівала декілька пісень, з тому й на „біс"; акомпаніятор С. Жовнір-Клос, із Торонта. На сцену вийшла пані Олександра Ковальська і продеклямувала „Ніби сниться" Р. Купчинського.

Привіти прочитала Емілія Запорожець.

Популярний Ансамбль Бандуристок СУМА, під диригуванням П. Потапенка, виступив із монтажем на тексти Т. Шевченка та з народних і стрілецьких пісень.

Після деклямації Христі Камінської „Листопад" Є. Маланюка, чоловічий хор „Трембіта" виконав фінал 3-ої дії опери „Тарас Бульба" Лисенка-Людкевича, слова Т. Шевченка; при фортепіяні О. Дубрівна-Соловій.

Ювілей закінчено співом українського національного гимну. Це вдале Свято зорганізували Метрополітальний Відділ УККА та Відділ УККА в Гемтремку.

Франц Липецький

● На Атлантику за дві милі від берегів Голляндії, на малому острівці, один голляндський кораблебудівельник збудував собі приватну радіо-телевізійну стацію, яка головно передавала приватні оголошення й торговельну рекляму. В Голляндії заборонено мати приватні надавчі радіо-телевізійні стації. Тому уряд скинув на той острівець 10 парашутистів і висадив на нього з моторного човна 5 поліціянтів і така „збройна сила" зліквідувала ту станицю та „взяла в полон" — троє осіб, що обслуговували нелегальну стійку, включно з молодою дикторкою.

В Німеччині, дня 30-го листопада 1964 року на 48-му році життя помер і в Мюнхені 5 грудня похований наш Найдорожчий

БРАТ — ШВАГЕР — ДЯДЬО

бл. п.

редактор-журналіст

ГЕННАДІЙ КОТОРОВИЧ

про що з глибоким жалем повідомляємо Його Друзів, Приятелів, Знайомих та Всю Зорганізовану Українську Спільноту на еміграції.

НАДІЯ ДИДИНСЬКА — сестра
Інж. К. ДИДИНСЬКИЙ — швагер
РОМАН і ЮРА — сестрінки

Ділимося сумною вісткою з Рідними й Знайомими, що 4-го грудня 1964 р. по короткій хворобі, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, відійшла на Вічний Спокій на 82 р. життя наша Дорога й Незабутня МАМА й БАБУНЯ

Лідія Вікторівна ШУЛЬГА

ур. Іонина

вчителька й громадська діячка, вдова по бл. п. київському професорові артистові малярові Іллі М. Шульзі.

Похоронні обряди відбулися 8-го грудня ц. р. в Українській Православній Церкві св. Покрови в Денвері, після чого Тлінні Останки поховано на Українському Православному Цвинтарі при Crown Hill Cemetery.

В глибокому смутку:
ГАЛИНА ЗАВАДОВИЧ — дочка
ОЛЕГ ЗАВАДОВИЧ — унук, з дружиною ВАРВАРОЮ

У неділю, 27 грудня ц. р. о 1-ій год.

в СВЯТО-ВОЛОДИМИРСЬКІЙ ЦЕРКВІ

(160 Вест 82-га вул. — Ню Йорк)

відбудеться

ПАНАХИДА

по розстріляних в Україні у грудні 1934 року 28-ох українських поетах, письменниках і інших культурних діячах: Романові Сказинському, Іванові Крушельницькому, Тарасові Крушельницькому, Михайлові Лебединцеві, Романові Шевченкові, Анатолеві Карабутові, Петрові Сидорову, Григорієві Косинці-Стрільцеві, Дмитрові Фальківському, Михайлові Оксамитові, Олександрові Щербині, Іванові Терещенкові, Костеві Буревієві, Олексієві Влизькові, Євгенові Дмитрієву, Адамові Богдановичеві, Порфирові Бутузову, Іванові Бутузові, Володимирові П'ятниці, Якову Блаченкові, Домінікові Польовому, Іванові Хоптяреві, Петрові Борецькому, Леонідові Лукьянову, Костеві Півненкові, Гаврилові Проценкові, Сергієві Матяшеві і Олександрові Ляшенкові.

•

Родина КОСТЯ БУРЕВІЯ запрошує Громадянство прийняти участь в цій Панахиді.

Замість квітів на могилу

Інж. РОМАНА ОНИШКЕВИЧА

складають на цілі Українських Воєнних Інвалідів 10.00 долярів

Д-р Роман і Марія КУЗІВ

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. поручника **ГРИГОРІЯ БАЦЯ**

складає 20.00 долярів на Наукове Товариство ім. Шевченка в Ню Йорку

Петро САЛАМАХА, Пеорія, Ілл.

Т. ПАСІЧНИК

ПО ВСІЙ УКРАЇНІ

Поема $2.50

ПЕТРО ГОРДІЄНКО

Епопея

Частина перша: **В ДОРОЗІ** $2.50

Частина друга: **РІДНИЙ ГОМІН** $2.50

Набути можна у всіх українських книгарнях Ню Йорку.

Вступайте в члени УНСоюзу!

MAIL EARLY WITH

CHRISTMAS STAMPS

USE ZIP CODE

USE

CHRISTMAS SEALS

FIGHT TUBERCULOSIS and Other Respiratory Diseases

Українське Співоче Товариство

КОБЗАР

Філядельфія, Пенсильвенія

влаштовує 31 ГРУДНЯ 1964 р.

ЗУСТРІЧ НОВОГО РОКУ

в ЗАЛЯХ готелю ШЕРАТОН

1725 Пенсильвенія Блвд.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па.

Початок забави 9-та год. веч.

Танкова оркестра Філядельфійської Музичної Академії — Стрій вечоровий

У справі запрошень просимо звертатися: Хор КОБЗАР, 338 Вест Логан Ст., Філядельфія 44, Па.

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ

ВІДДІЛ у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

влаштовує

в суботу, дня 23 січня 1965 р.

в залі "GRAND BALL ROOM"

ШЕРАТОН ГОТЕЛЮ у Філядельфії

БАЛЬ ІНЖЕНЕРІВ

та

БЕНКЕТ

Оркестра „АМОР" з участю І. Раковського

Вступ за запрошенням

В ПРОГРАМІ:

Презентація Дебютанток

Зголошення дебютанток приймає п-ні Данилейко Н. до дня 5-го січня 1965 р.

на адресу:

121 Harward Ave., Sommerdale, N. J.,

а по год. 7-ій вечора на тел.:

1-609 ST 3-3182

„Бригада Колосової"...

Закінчення зі стор. 1-ої

(„Українські Вісті" з Нового Ульму).

Після зреферування дир. В. Кохановом справ найближчого Конгресу Українців Канади, зміни статуту КУК та участи українців у 100-річчі Канади, інтервенції КУК у СіБіСі, совєтських нападів на поодиноких українців-громадян Канади і організації Контактного Комітету національних груп Канади, прийшла на чергу і справа „гостий".

Як виявилося, у вівторок 8 грудня ц. р. до КУК потелефоновано, що „гості" вже в дорозі до Дому КУК, і дир. Кохановi залишилося тільки подбати про те, щоб прийшли ті члени Екзекутиви КУК, яких можна було досягти телефоном. Після цього прибули президент о. д-р В. Кушнір, перший віце-президент КУК ред. І. Сирник та ген. секретар КУК В. Сарчук і, разом з дир. В. Кохановом, відбули довшу розмову з двома з приїжджих „гостей", яких увів (він же й телефонував) редактор комуністичного „Українського Життя" М. Гринчишин.

Того ж дня, поза відомом КУК та без його участи, в готелі „Карлтон" відбулася пресова конференція „радянських людей" для „буржуазних" українських редакторів, про яку не повідомлено редакції „Поступу" та „Канадійського Фармера" і яку невідомо хто і за яким ключем скликав, хоч ред. Добрянський з „Нового Шляху" на пресконференції КУК заявив аж два рази, що він знає, хто скликав конференцію і не боїться сказати, але із „засадничих причин" не скаже. Також цю конференцію, на яку, довідавшись про неї від сторонніх людей, редактори „Канадійського Фармера" таки прибули, вважаючи, що на ній вони повинні бути, відкривав комуніст-редактор М. Гринчишин, після чого голова групи, пані Колосова; вітала приявних від прибулих, як „радянських людей" і „членів партії".

Після конференції, на якій були з „Нового Шляху" А. Добрянський і п-і Г. Мухин, від „Жіночого Світу" п-і Ст. Бубнюк, від „Променя" п-і Н. Когуська, заступаючи едмонтонські Вісті, д-р М. Марунчак, від „Українського Голосу" І. Сирник, згадані вже редактори „Канадійського Фармера" П. Пігічин і М. Шкавритко, кореспондент ульмівських „УВістей" Г. Кукса, п-і О. Вайценко, п-і І. Книш та ряд інших осіб, частина згаданих подалася ще з „гостями" на вечерю до ресторану „Гілтон".

„Радянські люди", як вони себе представили устами п-і Колосової, були ще того ж дня в Осередку Культури й Освіти, куди „випадково" на той же час прийшов проф. Я. Рудницький, що обдарував їх своїми виданнями, відвідували університет, де той же таки голова УВАН був їх „повожатим", та побували в кількох українців ввечері*), у яких знову ж „випадково" зібралися на той час більші гурти наших громадян. Розмови йшли і, як заявив на пресконференції в КУК А. Добрянський з „Нового Шляху", — „я говорив дуже багато, а що — це моя справа".

На пресовій конференції в КУК обговорювано тільки відвідини „гостей" в КУК, при чому, за словами дир. В. Кохана, „говорили українці з українцями, одні й другі не здали своїх позицій, але аргументами ми були вищі", заявляючи водночас, що справа таких зустрічей і загально „культобміну" є управильнена і закріплена Конгресами КУК, і „всі знаєте, яке це становище", хоч якими Конгресами і яке це „управильнення" так і не було, навіть на запит одного з приявних, уточнене. Дир. В. Кохан мотивувався тим, що ясне у справі „культобміну" становище УККА, на яке покликалася частина приявних, не мусить зобов'язувати КУК, „бо ми в Канаді" і „маємо свої умовини", і що коли йому дали знати, що „гості" вже йдуть, він не міг зробити інакше, як зробив, бо заявити їм, що не приймає їх чи просто замкнути перед ними двері не міг вже хоч би з основних засад культурности.

Не зважаючи на ці вияснення, а теж на заяви тих, які були на пресконференції у готелі „Карлтон", що і там „радянські люди" були розгублені і заскочені запитами приявних, при чому ці запити були часто паралізовані нашими ж таки людьми, приявні на пресконференції КУК редактори поділилися на прихильників „зустрічей" з „радянськими людьми" (С. Волинець, А. Добрянський, Г. Кукса, п-і Ст. Бубнюк, д-р М. Марунчак) та противників таких „контактів", мотивуючи, що самі ж „гості" заявили себе „радянськими людьми" і „членами партії", що вони підбирані і перевірювані, приїздять з рамені емведистського „Т-ва культурних зв'язків з українцями закордоном" та з відповідними дорученнями, отже є висланцями окупантського режиму, з яким ми є у стані війни — і тому всякі зв'язки з ними щонайменш небажані.

Зокрема сильно, хоч і спокійно, висловлювали ці противники „контактів" та „зустрічей" своє обурення, що „радянських людей" приймано в КУК, який є централею українського національного життя в Канаді і досі міцно та завзято відстоював принципи, що УССР — накинена московським окупантом псевдоформа „державности" України та що Україну безоглядно колонізують і експлуатують всіми можливими для Москви засобами. Редактор „Поступу" о. С. Іжик перший заявив, що „наш часопис вважає за несприємливе приймати „радянських людей" у КУК, що досі був святая святих національно свідомих українців, і склав заяву, що „Поступ" буде проти всяких зв'язків з титулу „культобміну", тим більше накидуваного і пляново аранжованого редакторами комуністичних газет, які поборювали й оплюгавлювали досі КУК і все, що українське. А до тієї заяви прилучились: ред. А. Курдидик („Поступ"), ред. П. Пігічин і М. Шкавритко з „Канадійського Фармера" та представник торонтського „Гомону України" І. Паркасевич, якию, зокрема, гостро атакував „ввічливість" тих, що є за „зустрічі", перестерігав проти „відкривання дверей" для агентів окупанта з маскою культурників і ставив вимогу докладного і рішучого становища КУК у цих справах.

Дискусія була палка і напружена, — доказ, до чого могли б доводити подібні „зустрічі", — і сен. П. Юзик намагався заспокоїти приявних проханням, щоб вони мали на увазі добро КУК, який добуває собі щораз поважніше місце в плянах і заходах уряду Канади. Після тригодинних дебат закінчив їх дир. В. Кохан заявою, що він буде перший, який поставить справу „культобміну" на засідання Екзекутиви і Ради КУК у найближчому тижні, а ця повинна обміркувати і розважити найосновніше цю проблему та прийняти відповідні постанови.

Так і закінчено цю пресову конференцію, — першу таку бурхливу в черзі тих, що вже відбулися і напевно теж будуть відбуватися в КУК.

---

*) Як довідуємось м. ін. з „Фрі-Пресс" з 11-го листопада, „радянські люди" були й гостями хару УНО, і той розважав їх своїми піснями, хоч, як підкреслили газети, УНО гостро антикомуністична організація.

Совєтський „діяч культури" виявляє...

Закінчення зі стор. 1-ої

він допомагає зменшити напруження між обидвома країнами. Коли я вперше відвідав Америку в 1959-му році, я відчував, що зв'язана із світовими справами атмосфера була помітно більше напружена: наприклад люди поспішали купувати чи будувати бомбосховища. Американці були жахливими ігнорантами Совєтського Союзу, і мушу сказати, що й совєтський нарід знав про Америку багато менше, ніж знає тепер. Американці сьогодні куди більше приймають концепцію мирного співіснування, ніж раніше, і за цей поступ я признаю щонайменше в деякій мірі заслугу обмінові. Культурний обмін збагачує інтелектуально і духово як американський, так і совєтський нарід. Совєтський письменник — будь-який совєтський громадянин — може багато скористати з приїзду сюди.

Запит: Що означає постійно повторювана в совєтській пресі фраза „співіснування в усіх ділянках, за винятком ідеологічної"?

Відповідь Чаковського: Це легко зрозуміти. Ми на сто відсотків за мирне співіснування між нашими націями. Але мирно співіснувати антагоністичні ідеології не можуть. Вони неодмінно залишаються у стані війни аж до неминучого зникнення капіталізму. Але, не забувайте, — це мирна війна: без гармат, без куль а навіть без образ, це — змагання ідей, цілей, вартостей, філософій. Кожна країна має свою національну філософію, і американська філософія антагоністична у відношенні до марксизму. Наприклад, ви і я стоїмо на протилежних ідеологічних становищах; наші ідеї мусять зударятись. Це не значить, що я не повинен читати і знати, розуміти і оцінювати найкраще в американській культурі. Але мій обов'язок, як комуніста і редактора газети, вести ідеологічну битву між філософіями.

Запит: Отже, чи може совєтський письменник, беручи участь в обміні, скористати з американських ідей і філософії?

Відповідь Чаковського: В мистецькому і технічному сенсі — так, він багато дечого може навчитися. Але чи може він скористати з впливу капіталістичних ідей і мистецьких форм? Ні! Ми боремось проти буржуазних впливів у совєтському мистецтві.

Запит: Чи можете уявити культурний обмін між артистами, який не мав би нічого спільного з політикою та ідеологічною війною між капіталізмом і соціялізмом?

Відповідь Чаковського: Нічого не є „під" чи „над" політикою. Політика — все: вона — серце всього, у ній все переплетене. Думка, що мистецтво незалежне від політики, є витвором буржуазної, ідеалістичної філософії. Мистецтво кожного суспільства випливає з основних економічних і клясових відносин у суспільстві і їх віддзеркалює. Ні, політика є в серці усього. Візьміть, наприклад, мене. Якби я, бувши в Ню Йорку, заявив, що комунізм є жахливий і що я його з таких і таких мотивів відкидаю, американці негайно привітали б мене, як великого письменника, як людину великої інтегральности і розуміння. Тим часом вони мене таврують, як „сторожову собаку" та іншими менш приємними найменнями. Все це — і все інше в житті — можна вияснити лише поняттями політики.

***

В часописі „Джорнел Америкен" з 18 грудня ц. р. журналіст Джан Чемберлен з обуренням описує епізод, що мав місце в Єйльському університеті, де виступала група совєтських „культурних діячів", що роз'їжджала по Америці в такому складі: Александер Чаковський — редактор московської „Літературної газети", поет Роберт Рождественський, драматург А. Арбузов і театральний критик Євген Сурков. В цьому університеті, — пише Д. Чемберлен, — Чаковський зустрівся з професором Володимиром Петровим і прилюдно назвав його „зрадником" за те, що цей чоловік утік з СССР після шестирічного перебування в одному з сталінських концтаборів. — „Мій злочин, — відповів московському гостеві Петров, — полягає в тому, що я передчасно почав викривати злочини Сталіна". Д. Чемберлен пише: „Яке право має совєтський гість, що користується нашою гостинністю, так брутально ображати американського громадянина? Слово „зрадник" є одним з найбільш образливих у нашому лексиконі... Ми маємо право запитати, — закінчує свій фейлетон Чемберлен, — невже так званий культурний обмін ведеться на те, щоб дати совєтським відвідувачам можливість зловживати нашою терпеливістю, ображати наших громадян. Якби Чаковський сам був американським громадянином, ця образа для нього легко не минулася б".

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

Кінорежисер О. Довженко — без національности...

У московській газеті „Советское Кино" з 19 грудня надруковано статтю В. Разумного, „доктора філософічних наук" про найбільшого українського кінорежисера Олександра Довженка „Реаліст, романтик, філософ". Автор аналізує дві найновіші книжки про О. Довженка, що вийшли з нагоди 70-річчя з дня його народження: „Чисте золото правди" Ю. Барабаша і „Поетика Довженка" І. Рачука. У всій великій статті-огляді немає і згадки про Україну чи про те, що О. Довженко був у кращих фільмах українським кінорежисером, а не „общенародним", як зве його автор. Підсовєтська українська преса називає О. Довженка українцем.

Українська кіностудія — про німецького перекинчика

„Про життя, боротьбу і трагічну смерть Шменкеля розповість одна з новель фільму Української студії хроніки „Живим жити на землі", — повідомила московська газета „Советское Кино" в 19 грудня. Українська кіностудія могла зацікавитись тим Шменкелем хіба під партійним тиском. Фріц Шменкель з гітлерівської армії в 1941 р. утік до совєтської, був у партизанах на Білорусі і в Росії, де й загинув, ніколи не маючи нічого спільного з Україною.

Журнал „Радянське Літературознавство"

Дотепер цей київський журнал виходив раз на два місяці. З початком 1965 р. він виходитиме вже як місячник. У журналі будуть поширені існуючі і заведено нові розділи: „Література і сучасність", „Теорія та історія літератури", „Проти буржуазних теорій у літературознавстві", „Питання естетики" і навіть розділ „Полеміка". Дотепер цей журнал був одним із найбільш „витриманих" у совєтсько-імперському дусі. (За „Літературною Україною" з 15 грудня).

Конференція україністів у Чехословаччині

7-9 грудня відбувалася у Пряшеві конференція українознавців, літературознавців і перекладачів, присвячена 150-річчю з дня народження Т. Шевченка. У конференції взяли участь науковці з різних високих закладів Чехії і Словаччини: проф. Ю. Доланський, О. Зілинський, секретар Української секції письменників Словаччини Іван Мацінський, молодий україніст Павло Мурашко, який прочитав доповідь про творчість О. Олеся. Зіна Геник-Березовська наполягала на тому, щоб більше українських творів було перекладено на чеську і словацьку мови. (За „Літературною Україною" з 15 грудня).

Короткі вісті

● В Індонезії розв'язано організацію, яка мала на цілі боротьбу проти комуністів, дармащо та організація складалася з прихильників диктаторського президента Сукарно. Індонезійський уряд прихилився також до вимоги Москви, Пейпінгу та власних комуністів, щоб заборонити діяльність американської Інформаційної Служби, яка основує і утримує публічні читальні - бібліотеки.

Посмертні згадки

МАРІЯ РЕЛИК з дому КОГУТ, довголітня членкиня 61 Відділу УНС в Лейтроб, Па., померла 17 жовтня 1964 р. Походила з с. Стефкова, пов. Лісько, Зах. Україна. Полишила в смутку сина і 3 доньки, брата Степана в Україні, біля Львова.
Вічна Їй Пам'ять!
А. Скубак, секр.

ІВАН ЧАЙКОВСЬКИЙ, член Б-ва Згода — 20 Відд. УНС в Гемтремк, Міш., помер 22 вересня 1964 р. Покійний нар. 6 серпня 1895 р. в с. Добреполе, пов. Бучач, Зах. Україна. Полишив в смутку дружину Юлію, матір, 2 дочки, 3 внуків, 3 братів та 4 сестри. Належав до Укр Демокр. Клюбу в Гемтремк та брав активну участь в українському громадському житті. Похорон відбувся 26 вересень ц. р. з Правосл. церкви св. Андрія, а відтак на цвинтар Forest Lawn, Detroit, Mich., при участі родини, членів Відділу, приятелів та знайомих.
Вічна Йому Пам'ять!
А. Трищ, секр.

СЕРАФІНА БУЛИК, членкиня С-ва св. Марії — 123 Відділ УНС в Скрентоні, Па., померла 6 грудня 1964 р. Покійна нар. в с. Присталь, пов. Жовква, Україна. Прожила 73 р. Полишила у смутку 3 замужні доньки і 5 внуків. Похорон відбувся 9 грудня ц. р. з свого дому до укр. кат. церкви св. Володимира при участі рідні, сусідів, членів С-ва і приятелів. Тлінні Останки поховані на Abington Hills Cemetery.
Вічна Їй Пам'ять!
І. Голик, секр.

СТЕПАН СОРОЧКА, довголітній член 73-го Відділу УНС в Провіденс, Р. Ай., зам. в Броктон, Масс. помер 27 вересня 1964 р. на 81 р. життя. Нар. в с. Товстеньке, пов. Гусятин, Галичина. Полишив у смутку 2 дочки і внуків. Похоронений в Броктон, Масс..
Вічна Йому Пам'ять!
Управа

МАКСИМ ПАТАКЕВІЧ, довголітній член 73-го Відд. УНС в Провіденс, Р. Ай., замешкалий в Нюпорт, Р. Ай., помер 17 вересня 1964 р., на 84 році життя. Нар. в с. Орішківці, пов. Гусятин, Україна. Залишив в смутку дружину Анну, 5 дітей і внуків. Похоронений на кладовищу в Нюпорт, Р. Ай.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа

КРУК МАРІЯ, довголітня членкиня Т-ва Запорожська Січ — 367 Відд. УНС в Рочестері, Н. Й., померла 4 листопада 1964 р. Нар. 2 липня 1897 р. в с. Глібовичі, пов. Бібрка, Зах. Україна. До УНС і Т-ва вступила 1925 р., де щиро працювала для Т-ва, Церкви і громади. Полишила в смутку мужа Кирила, 2 синів Михайла і Володимира, невісток і внуків. Похорон відбувся 7-го листопада з пох. заведення до церкви св. Йосафата, а відтак на цвинтар Голі Сипулкер, при участі родини, сусідів, знайомих і членів Товариства.
Вічна Їй Пам'ять!
В. Попович, секр.

МАРІЯ КРУК, членкиня С-ва Рожд. Пресв. Богородиці — 36 Відд. УНС в Рочестері, Н. Й., померла 4 листопада 1964 р. на 66-му році життя. Нар. 1898 р. в с. Глібовичі, повіт Бібрка, Зах. Україна. Покійна була активною союзянкою та щирою парафіянкою. Залишила в глибокому смутку мужа Кирила, 2 синів Михайла і Володимира, невісток, 4 внуків і сестру в Дітройті. Похорон відбувся 7 листопада ц. р. з пох. заведення до церкви св. Йосафата при участі родини, С-ва і Запор. Січі, членкинь СУА 6 Відд., приятелів та знайомих. Тлінні Останки поховано на цвинтарі Голі Сепулькер.
Вічна Їй Пам'ять!
Софія Гунька, секр.

ARKA Company
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550, New York City
Навіть всі малі діти знають, що в Арці все можна одержати. Імпортовані цукорки, шоколяда, помадки — добрі, свіжі та — дешеваe!

Pizne

Українське Висилкове Бюро
Roman Parcel Service
141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7430
бажає Всім нашим ПРИЯТЕЛЯМ і КЛІЄНТАМ ВЕСЕЛИХ СВЯТ та ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ!

Розшуки

Пошукую ІВАНА МИКОЛИШИНА зі Львова. Хто знав би про нього, прошу зголосити на адресу:
ZOFIA RAJTER
з дому Zahorodna
1066 S. Brockway Street
Palatine, Ill.

• Miscellaneous •

BELLEVILLE REST HOME
"Sheltered care. A home away from home".
Licensed.
For electrical treatments. Near all churches, catholic, Jewish etc.
Telephone 201 PL 9-3474

Real Estate

15 КІМНАТНИЙ ДІМ з огріванням в перфектному стані при гайвею. $8,000.00
15 АКРІВ ЗЕМЛІ, фронт до гайвею. $1,800.00.
Stephan OLEKSIW
P. O. Box 348, Kerhonkson, N. Y.
Tel.: 7692

Theater

АМЕРИКАНСЬКА ПРЕМ'ЄРА!
ЗАХОПЛЮЮЧА ДРАМА ЗА ПОВІСТЮ
АНТОНА ЧЕХОВА
„Дім з мезоніном"
ЕКСТРА!
„В СВІТІ ТАНЦЮ"
CAMEO 8th Avenue at 44th Street
JU 6-8534

Історичне оповідання
У ГОСТЯХ ДОБРЕ, ДОМА ЛІПШЕ
Ціна — 85 ¢
"SVOBODA"
81-83 Grand Street
JERSEY CITY, N. J. 07303

• FUNERAL DIRECTORS •

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займаєтьсє Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура.
Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

Праця
• HELP WANTED MALE •
MISCELLANEOUS FACTORY WORK
All union benefits, including paid holidays, Blue Cross, pension, vacation, sik leave, steady employment plus overtime.
Call WAbash 5-2200
(Linden, N.J.) (19-M)

Праця
• MALE & FEMALE •
ГОДИННИКАРІ
досвідчені працівники при "Pin Levers". Добра платня, постійна праця, приємні умовини праці.
Telephone 9-5.
DREW TODD ENTERPRICES
2468 North Jerusalem Rd.
North Bellmore, L. I.
516 TA 6-1070

ЦІННИЙ ДАРУНОК НА СВЯТА
ПЕРЕДПЛАТА
„СВОБОДИ"
ДЛЯ ВАШИХ РІДНИХ, ПРИЯТЕЛІВ чи ЗНАЙОМИХ
Річна передплата тільки $12.00
Замовлення залучуючи чек або моні ордер слати
"SVOBODA", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J. 07303

ПОВІДОМЛЕННЯ ЧЛЕНАМ І ВІДДІЛАМ УНСОЮЗУ

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів,

не пізніше, як вполудне 31-го грудня 1964 р.

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1964 рік. З уваги на це закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСоюзу, зокрема ті, які часто спізняються з висилкою вкладок, вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше, як у ЧЕТВЕР, 31-го ГРУДНЯ 1964 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ У „СВОБОДІ"

Адміністрація „СВОБОДИ" повідомляє, що йдучи назустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного Різдвяного числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань. Ціни оголошень:

1 цаль через 1 шпальту	$ 3.00
1 цаль через 2 шпальти	5.00
2 цалі через 2 шпальти	10.00
3 цалі через 2 шпальти	15.00
4 цалі через 2 шпальти	20.00
5 цалів через 2 шпальти	25.00
6 цалів через 2 шпальти	30.00

та в інших розмірах.

Треба сподіватися, що загал нашого Громадянства використає цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям та знайомим навіть в найдальших закутинах світу, куди навряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартости і значення.

Реченець зголошень до святочного числа:

За старим стилем до .... 1-го січня 1965

Зголошення святочних побажань, РАЗОМ З ГРОШОВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошення надсилати до:

"SVOBODA" — 83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Foreword by Clarence A. Manning. Ukrainian short stories by Luke Luciw. "Lymerivna" by Marko Vovchok", "Little Myron", and "The Education of Hrytsko" by Ivan Franko, "Nature" by Olha Kobylianska, "The Duel", "On the Rock" by Michael Kotsiubynsky, "The Bad Road" and "The Terrible Night" by Modest Levytsky, "A Conversation" by Lesia Ukrainka, "Their Land" by Basil Stefanyk, "The Changeling" by Les Martovych, "A Flower of Fortune" and "Ready to Go" by Bohdan Lepkyi, "They Caught A Thief" by Marko Cheremshyna, "Adventure of Archangel Raphael" by Yurii Klen, "Unforgettable" by Alexander Dovzhenko, "Homo Lenis" by Leonid Mosendz, "Faust" by Gregory Kosynka, "Blood" by Arkadii Liubchenko, "Petka Klyn" by Yurii Lypa, "Three Kings and A Queen" by Anatole Kurdydyk, "Dienbienphu Will Surrender Tomorrow" by Oleh Lysiak, "The Discarded Newspaper" by Ivan Kernytsky, and "The Girl From Vynnytsia" by Ivan Smoley.

HARD COVER WITH A JACKET DESIGN
BY J. HNIZDOVSKY
328 PAGES PRICE $5.00
"Svoboda" Bookstore
P. O. Box 346 Jersey City, N. J. 07303

ТАРЗАН, ч. 5359. Вибираються в джунглі!

Тарзан зустрінувся з двома антропологами, мали перевірити поголоски про дивне плем'я в глибині джунглів...

— Ми чули, що ці тубільці є надлюдьми! — гукнув Боб Кук. — Що їхня сила така, що в неї важко повірити.

— Ці поголоски треба або потвердити або заперечити, — поважно додав доктор Бейтс. — Чи ви нам допоможете?

Тарзан сміявся. — Очевидно, коли ви дійсно мене зацікавили!